ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 10ης Απριλίου 2013*

«Συνδρομή στη χρηματοδότηση σχεδίου οικολογικού τουρισμού — Επιστροφή των ανακτηθέντων ποσών — Απόφαση που εκδίδεται κατόπιν της ακυρώσεως από το Γενικό Δικαστήριο της προγενέστερης αποφάσεως περί ανακλήσεως της συνδρομής — Αντισταθμιστικοί τόκοι — Τόκοι υπερημερίας — Υπολογισμός»

Στην υπόθεση T-671/11,

IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH, με έδρα το Μόναχο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον C. Pitschas, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους F. Dintilhac, G. Wilms και Γ. Ζαββό,

καθής,

με αντικείμενο αίτηση μερικής ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2011 [ENTR/R1/HHO/lsa – entre.r.l(2011)1183091], περί καταβολής στην προσφεύγουσα συνολικού ποσού 720 579,90 ευρώ, στο οποίο περιλαμβάνεται ποσό αντισταθμιστικών τόκων ύψους 158 618,27 ευρώ,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Azizi (εισηγητή), πρόεδρο, S. Soldevila Fragoso και S. Frimodt Nielsen, δικαστές,

γραμματέας: K. Andová, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 28ης Νοεμβρίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Η υπό κρίση προσφυγή εντάσσεται σε σειρά υποθέσεων μεταξύ των ίδιων διαδίκων, οι οποίες έχουν αποτελέσει από το 1994 αντικείμενο διαφορών που έχουν αχθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου.

2 Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε τελεσιδίκως επί της τελευταίας από αυτές τις διαφορές με την απόφαση της 15ης Απριλίου 2011, T-297/05, IPK International κατά Επιτροπής (Συλλογή 2011, σ. II-1859, στο εξής: απόφαση της 15ης Απριλίου 2011), που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, με την οποία ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής, της 13ης Μαΐου 2005 [ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382], περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 4ης Αυγούστου 1992 (003977/XXIII/A/3 – S92/DG/ENV8/LD/kz) με την οποία χορηγήθηκε στην προσφεύγουσα, IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH (στο εξής: IPK), χρηματοδοτική συνδρομή ποσού 530 000 ECU στο πλαίσιο του σχεδίου Ecodata (στο εξής: απόφαση της 13ης Μαΐου 2005). Με την απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι, μολονότι ορθώς η Επιτροπή διαπίστωσε παρατυπίες που είχε διαπράξει η IPK οι οποίες δικαιολογούσαν, κατ' αρχήν, την ανάκληση της χρηματοδοτικής συνδρομής (σκέψεις 128 έως 145), εντούτοις η εν λόγω απόφαση της Επιτροπής έπρεπε να ακυρωθεί λόγω μη τηρήσεως της οικείας προθεσμίας παραγραφής (σκέψεις 147 έως 166).

3 Με έγγραφο της 27ης Ιουλίου 2011, η IPK ζήτησε από τη Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) «Επιχειρήσεις και Βιομηχανία» της Επιτροπής να της καταβληθεί το συνολικό ποσό των 911 987,86 ευρώ. Το ποσό αυτό ήταν άθροισμα τριών επιμέρους ποσών, ήτοι, πρώτον, ποσού 212 000 ευρώ που δεν είχε καταβληθεί στην IPK και αντιστοιχούσε στο 40 % της χρηματοδοτικής συνδρομής που είχε χορηγηθεί στην IPK το 1992, δεύτερον, ποσού 318 000 ευρώ, το οποίο η IPK είχε επιστρέψει στο μεταξύ πριν την έκδοση από το Γενικό Δικαστήριο της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, και το οποίο αντιστοιχούσε στο 60 % της εν λόγω χρηματοδοτικής συνδρομής, καθώς και, τρίτον, ποσού 31 961,63 ευρώ, που αντιστοιχούσε σε τόκους υπερημερίας που η IPK είχε καταβάλει στην Επιτροπή κατά την επιστροφή του δεύτερου ποσού. Εξάλλου, με το έγγραφο αυτό, η IPK ζήτησε να της καταβληθούν τόκοι υπερημερίας ποσού 252 394,36 ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 1994 για το πρώτο ποσό και ποσού 97 631,87 ευρώ από τη 18η Μαΐου 2007 για το δεύτερο ποσό, ο υπολογισμός των οποίων εκτίθεται σε παράρτημα του εγγράφου αυτού. Τέλος, η IPK έταξε στην Επιτροπή προθεσμία ως την 26η Αυγούστου 2011 για την καταβολή των ζητηθέντων ποσών.

4 Με μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της 26ης Αυγούστου 2011, η IPK υπενθύμισε στην Επιτροπή το ανωτέρω αίτημα καταβολής.

5 Με έγγραφο της 2ας Σεπτεμβρίου 2011, η Επιτροπή ενημέρωσε την IPK ότι προέβαινε σε ενδελεχή ανάλυση των στοιχείων του φακέλου και ότι είχε την πρόθεση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της βάσει της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω. Την πληροφόρησε επίσης ότι η διοικητική διαδικασία για την εκπλήρωση όλων των τυχόν συναφών υποχρεώσεων ενδέχετο να διαρκέσει επί μακρόν.

6 Με έγγραφο της 4ης Σεπτεμβρίου 2011, η IPK δήλωσε, μεταξύ άλλων, ότι αδυνατούσε να κατανοήσει την καθυστέρηση που οφειλόταν στη μελέτη εκ μέρους της Επιτροπής της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, και έταξε στην Επιτροπή προθεσμία ως τη 16η Σεπτεμβρίου 2011 για να την ενημερώσει για τις ενέργειες στις οποίες είχε την πρόθεση να προβεί.

7 Κατά τη διάρκεια τηλεφωνικής επικοινωνίας της 14ης Σεπτεμβρίου 2011, υπάλληλος της Επιτροπής πληροφόρησε τον δικηγόρο της IPK για την πρόθεση της Επιτροπής να καταβάλει το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής καθώς και τόκους υπερημερίας έως το ποσό των 31 961,63 ευρώ. Η Επιτροπή δεν είχε όμως ακόμη αποφασίσει εάν και κατά πόσον έπρεπε επίσης να καταβάλει τόκους επί των ποσών αυτών.

8 Στις 11 Οκτωβρίου 2011, κατά τη διάρκεια νέας τηλεφωνικής επικοινωνίας με τον δικηγόρο της IPK, η Επιτροπή ενημέρωσε την IPK, ανεπισήμως, ότι είχε αποφασίσει να της καταβάλει τη χρηματοδοτική συνδρομή συνολικού ποσού 530 000 ευρώ, καθώς και τους τόκους υπερημερίας ποσού 31 961,63 ευρώ που η IPK είχε καταβάλει. Εξάλλου, η Επιτροπή είχε αποφασίσει να της καταβάλει τόκους συνολικού ποσού 158 000 ευρώ. Συνεπώς, η IPK θα ελάμβανε συνολικό ποσό περίπου 720 000 ευρώ εντός ενός μηνός.

9 Στις 14 Οκτωβρίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε και κοινοποίησε στην IPK την απόφασή της η οποία καταχωρίστηκε ως ENTR/R1/HHO/lsa – entre.r.l(2011)1183091 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

10 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή ανέφερε, αφενός, το συνολικό ποσό, πλέον τόκων, το οποίο έπρεπε να καταβληθεί στην IPK, ήτοι 720 579,90 ευρώ, και, αφετέρου, το ποσό των αντισταθμιστικών τόκων που είχε αποφασίσει να καταβάλει, ήτοι 158 618,27 ευρώ, που υπολογίστηκε βάσει των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ), προκατόχου της ΕΚΤ, για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδοτήσεως. Επιπλέον, η Επιτροπή ανέφερε ότι υπολόγισε τους τόκους αυτούς ως τις 31 Οκτωβρίου 2011 με αφετηρία για το ποσό των 318 000 ευρώ και το ποσό των 31 961,63 ευρώ τις 18 Μαΐου 2007 και για το ποσό των 212 000 ευρώ την 1η Ιανουαρίου 1994.

11 Με έγγραφο της 17ης Οκτωβρίου 2011, η IPK αμφισβήτησε τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, ιδίως, σε σχέση με το άρθρο 296 ΣΛΕΕ και ζήτησε να της γνωστοποιηθούν, πριν την 31η Οκτωβρίου 2011, η νομική βάση της αποφάσεως αυτής, η αιτιολογία του χαρακτηρισμού των τόκων ως «αντισταθμιστικών» και όχι ως «υπερημερίας», τα συγκεκριμένα επιτόκια που εφαρμόστηκαν σε κάθε ένα από τα επιμέρους καταβλητέα ποσά και τον λόγο για τον οποίο τα επιτόκια της ΕΚΤ και του ΕΝΙ για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδοτήσεως δεν προσαυξήθηκαν κατά 3,5 μονάδες.

12 Με έγγραφο της 25ης Οκτωβρίου 2011, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στηριζόταν στο άρθρο 266 ΣΛΕΕ. Υποστήριξε επίσης ότι δεν είχε υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας επειδή ο «δημοσιονομικός κανονισμός του 1977», που είχε εφαρμογή για την επίμαχη χρηματοδοτική συνδρομή, όπως ίσχυε μετά την τροποποίησή του από τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ) 610/90 του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 1990, για την τροποποίηση του δημοσιονομικού κανονισμού της 21ης Δεκεμβρίου 1977 που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 70, σ. 1), δεν προέβλεπε κανόνες σχετικά με την καταβολή τόκων προς τους δικαιούχους. Ομοίως, ο κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΚ) 3418/93 της Επιτροπής, της 9ης Δεκεμβρίου 1993, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού της 21ης Δεκεμβρίου 1977 (ΕΕ L 315, σ. 1), άρχισε να ισχύει μετά από την υπογραφή της συμβάσεως για τη χρηματοδοτική συνδρομή και, σε κάθε περίπτωση, το άρθρο 94, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού εφαρμόζεται μόνο στις αιτήσεις πληρωμής που εκδίδει η Επιτροπή και όχι στην αντίθετη περίπτωση (βλ. επίσης τον τίτλο XIV και το άρθρο 92 του ίδιου κανονισμού). Επιπλέον, ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 248, σ. 1), καθώς και ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 1605/2002 (ΕΕ L 357, σ. 1), δεν έχουν εφαρμογή για συμβάσεις που υπογράφηκαν πριν από τη θέση τους σε ισχύ, ήτοι πριν την 1η Ιανουαρίου 2003. Πάντως, προκύπτει σαφώς από τη νομολογία υποχρέωση της Επιτροπής για καταβολή αντισταθμιστικών τόκων σύμφωνα με ακυρωτική απόφαση. Η Επιτροπή αποφάσισε, συνεπώς, να καταβάλει τόκους με βάση τα επιτόκια της ΕΚΤ και του ΕΝΙ για

κάθε ένα από τα επιμέρους ποσά τους οποίους υπολόγισε κατά τον τρόπο που εκτίθεται σε πίνακα που προσαρτήθηκε στο ως άνω έγγραφο. Στον πίνακα αυτόν, η Επιτροπή υπολόγισε τους τόκους για κάθε ένα από τα επιμέρους ποσά που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 3 ανωτέρω λαμβάνοντας υπόψη τα επιτόκια της ΕΚΤ για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδοτήσεως ως τη 13η Ιουλίου 2011. Ως προς το σημείο αυτό, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, ελλείψει κανόνα που να επιτρέπει τον υπολογισμό τόκων υπερημερίας, δεν συνέτρεχε περίπτωση προσαυξήσεως των επιτοκίων κατά 3,5 μονάδες. Τέλος, η Επιτροπή δήλωσε ότι θα ανέστελλε την καταβολή έως ότου η IPK απαντήσει στο έγγραφό της.

13 Με έγγραφο της 3ης Νοεμβρίου 2011, η IPK ενημέρωσε την Επιτροπή ότι, κατά την εκτίμησή της, η αιτιολογία που παρέσχε πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ και την κάλεσε «να προβεί στην καταβολή προς [αυτήν]».

14 Με έγγραφο της 18ης Νοεμβρίου 2011, η Επιτροπή, αφενός, επιβεβαίωσε τη λήψη του εγγράφου της IPK της 3ης Νοεμβρίου 2011, με το οποίο η IPK είχε αποδεχθεί τις εξηγήσεις της Επιτροπής και την είχε καλέσει να προβεί στην καταβολή του ποσού των 720 579,90 ευρώ, και, αφετέρου, της γνωστοποίησε ότι η καταβολή είχε εγκριθεί στις 16 Νοεμβρίου 2011. Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι, κατά την άποψη της, μετά από την καταβολή αυτή θα επερχόταν πλήρης και αμετάκλητη απόσβεση κάθε αξιώσεως της IPK σχετιζόμενης με την απόφαση της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω.

15 Στις 22 Νοεμβρίου 2011, το ποσό των 720 579,90 ευρώ πιστώθηκε στον λογαριασμό της IPK στη Stadtsparkasse München.

16 Με έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 2011, η IPK απάντησε στο έγγραφο της Επιτροπής της 18ης Νοεμβρίου 2011. Με αυτό, επισήμανε, κατ' αρχάς, ότι το έγγραφό της της 3ης Νοεμβρίου 2011 δεν έπρεπε να εκληφθεί ως αποδοχή της αιτιολογίας που επικαλέστηκε η Επιτροπή, αλλά ως απλή δήλωση περί του ότι η αιτιολογία αυτή αρκούσε για την τήρηση των απαιτήσεων του άρθρου 296 ΣΛΕΕ. Η IPK, στη συνέχεια, υποστήριξε ότι η εκτιθέμενη στο έγγραφο της 25ης Οκτωβρίου 2011 αιτιολογία ήταν νομικώς εσφαλμένη. Πράγματι, κατά την IPK, ο υπολογισμός των τόκων που έγινε με το έγγραφο αυτό δεν ήταν σύμφωνος προς την πάγια νομολογία, που επικαλείται η Επιτροπή, κατά την οποία τα επιτόκια της ΕΚΤ για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδοτήσεως έπρεπε να προσαυξηθούν κατά 2 μονάδες. Ως εκ τούτου, η IPK ζήτησε από την Επιτροπή να επανεξετάσει, ως τις 9 Δεκεμβρίου 2011, τη μέθοδό της για τον υπολογισμό των τόκων προσαυξάνοντας κατά 2 μονάδες τα επιτόκια που εφάρμοσε και δήλωσε ότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα ασκούσε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

17 Η Επιτροπή δεν απάντησε στην IPK εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

18 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 22 Δεκεμβρίου 2011 η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

19 Λόγω κωλύματος ενός μέλους του τμήματος, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου όρισε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 32, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, άλλο δικαστή για να συμπληρωθεί η σύνθεση του τμήματος.

20 Στις 16 Απριλίου 2012, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, σύμφωνα με το άρθρο 47, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ότι δεν ήταν αναγκαία δεύτερη ανταλλαγή υπομνημάτων.

21 Με χωριστό δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 30 Απριλίου 2012, η IPK, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρημάτων της Επιτροπής, ζήτησε να της επιτραπεί να συμπληρώσει τον φάκελο όσον αφορά το ζήτημα των αντισταθμιστικών τόκων και των τόκων

υπερημερίας. Με έγγραφο της 8ης Μαΐου 2012, το Γενικό Δικαστήριο ενημέρωσε την IPK σχετικά με την απόφαση του να επιτρέψει την κατάθεση υπομνήματος απαντήσεως το οποίο θα περιοριζόταν μόνο στα προαναφερθέντα ζητήματα. Η IPK κατέθεσε το υπόμνημα αυτό στις 13 Ιουνίου 2012. Η Επιτροπή κατέθεσε υπόμνημα ανταπαντήσεως στις 24 Ιουλίου 2012.

22 Η IPK ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον υπολογίζει υπέρ της τόκους μόνο μέχρι του ποσού των 158 618,27 ευρώ·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

23 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την IPK στα δικαστικά έξοδα.

24 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

25 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 28ης Νοεμβρίου 2012.

Σκεπτικό

26 Προς στήριξη του αιτήματός της για μερική ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, η IPK προβάλλει ένα μόνο λόγο ακυρώσεως, τον οποίο αντλεί από παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ καθόσον η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη κατά τον υπολογισμό των οφειλόμενων τόκων.

27 Η IPK επισημαίνει ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή αναγνώρισε την υποχρέωση που υπέχει για καταβολή στην IPK, ως αθροίσματος όλων των επιμέρους ποσών, συνολικού ποσού 561 961,63 ευρώ λόγω της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω. Κατά την προσφεύγουσα, αναγνώρισε επίσης την υποχρέωσή της για καταβολή τόκων, από την 1η Ιανουαρίου 1994 για το επιμέρους ποσό των 212 000 ευρώ και από τη 18η Μαΐου 2007 για τα επιμέρους ποσά των 318 000 ευρώ και των 31 961,63 ευρώ αντιστοίχως. Κατά την IPK, οι υποχρεώσεις αυτές πληρωμής της Επιτροπής δεν αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς και, επομένως, κατά το μέτρο αυτό η προσβαλλόμενη απόφαση έχει καταστεί απρόσβλητη. Η Επιτροπή, όμως, υπολόγισε τους οφειλόμενους τόκους εσφαλμένα και κατά παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, αφενός, επειδή δεν προσαύξησε κατά 2 μονάδες το επιτόκιο της ΕΚΤ και του ΕΝΙ για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδοτήσεως το οποίο εφάρμοσε για κάθε ένα από τα προαναφερθέντα επιμέρους ποσά και, αφετέρου, επειδή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά τον υπολογισμό των τόκων υπερημερίας που τρέχουν από τη δημοσίευση της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω.

28 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του μοναδικού λόγου ακυρώσεως που προβάλλει η IPK.

29 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η καταβολή αντισταθμιστικών τόκων έχει ως μόνο σκοπό να αποκαταστήσει τις απώλειες λόγω πληθωρισμού κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας επελεύσεως της ζημίας και της δημοσιεύσεως της δικαστικής αποφάσεως. Τα επιτόκια κύριας αναχρηματοδοτήσεως της ΕΚΤ εφαρμόζονται προκειμένου να γίνεται ομοιόμορφος υπολογισμός σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση των τόκων που σκοπό έχουν να αντισταθμίσουν τη μέση απώλεια της αξίας του χρήματος στα κράτη μέλη, δεδομένου ότι το ποσοστό του πληθωρισμού ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών. Έτσι, στην απόφασή του της 8ης Νοεμβρίου 2011, T-88/09, Idromacchine κ.λπ.

κατά Επιτροπής (Συλλογή 2011, σ. II-7833), το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε σαφή διάκριση όσον αφορά το εφαρμοστέο επιτόκιο ανάλογα με την έδρα της εταιρίας, η οποία εν προκειμένω βρισκόταν στην Ιταλία.

30 Αντιθέτως, η IPK εδρεύει στη Γερμανία όπου η μέση απώλεια της αξίας του χρήματος ήταν μικρότερη από το επιτόκιο κύριας αναχρηματοδοτήσεως. Κατά τη χρονική περίοδο μεταξύ του 1994 και του 2010, το επιτόκιο αυτό ήταν ενίοτε σαφώς υψηλότερο από το ποσοστό πληθωρισμού στη Γερμανία. Πράγματι, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι κατά τη χρονική εκείνη περίοδο το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στη Γερμανία ήταν 1,6 %, ενώ το επιτόκιο κύριας αναχρηματοδοτήσεως ήταν κατά μέσο όρο περί το 3,3 %. Εξ αυτού συνάγει ότι μόνη η εφαρμογή του επιτοκίου κύριας αναχρηματοδοτήσεως η οποία παρέχει στην IPK σημαντικό πλεονέκτημα, που πρέπει να είναι ανεκτό λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης εφαρμογής ενιαίου επιτοκίου, θα είχε ως αποτέλεσμα η υπέρ της IPK αντιστάθμιση να υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσοστού του πληθωρισμού. Επιπροσθέτως, η προσαύξηση κατά 2 μονάδες του επιτοκίου κύριας αναχρηματοδοτήσεως θα έδινε τη δυνατότητα στην IPK να λάβει αντισταθμιστικούς τόκους υπερβαίνοντες, κατά μέσο όρο, το τριπλάσιο του πληθωρισμού (5,3 % αντί για 1,6 %), χωρίς καμία νομική βάση. Εξάλλου, η οικονομική κατάσταση της Γερμανίας είναι πολύ διαφορετική εκείνης της Ιταλίας όπου, κατά τις χρονικές περιόδους μεταξύ του 1995 και του 1996 και μεταξύ του 2002 και του 2005, το ποσοστό πληθωρισμού ενίοτε υπερέβαινε το επιτόκιο κύριας αναχρηματοδοτήσεως.

31 Κατά την Επιτροπή, όμως, η νομολογία προβλέπει μόνο την αντιστάθμιση του πληθωρισμού και όχι αντιστάθμιση δικαιολογούσα προσαύξηση του επιτοκίου κύριας αναχρηματοδοτήσεως, ούτε δυνατότητα της προσφεύγουσας να αντλήσει οικονομικό πλεονέκτημα από την ακύρωση πράξεως. Αυτό, όμως, θα συνέβαινε αν εφαρμοζόταν υπέρ της IPK επιτόκιο υψηλότερο του επιτοκίου κύριας αναχρηματοδοτήσεως. Κατά την Επιτροπή, το αδικαιολόγητο αυτού του πλουτισμού καθίσταται πλέον πρόδηλο δεδομένου ότι η IPK είναι κακόπιστος δανειστής, πράγμα που αντιβαίνει στις αρχές της δικαιοσύνης και της επιείκειας. Πράγματι, στην απόφαση της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι υπήρχε συμπαιγνία μεταξύ της IPK και ενός υπαλλήλου της Επιτροπής με σκοπό τη χορήγηση ή τη δυνατότητα διατηρήσεως της επίδικης χρηματοδοτικής συνδρομής (σκέψεις 126, 144 και 145), ότι η IPK είχε λάβει παρατύπως εμπιστευτικές πληροφορίες (σκέψη 130), καθώς και ότι είχε προβεί σε ψευδείς δηλώσεις και είχε στη συνέχεια επιχειρήσει να αποκρύψει την αλήθεια σχετικά με το ιστορικό της υποβολής της αιτήσεώς της για χρηματοδοτική συνδρομή (σκέψη 134).

32 Η Επιτροπή αμφισβητεί επίσης ότι έχει υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας. Εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πταισματική συμπεριφορά ούτε είχε δικαστικώς υποχρεωθεί σε ανατοκισμό των τόκων. Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε σειρά πταισματικών ενεργειών της IPK, ορισμένες από τις οποίες είχαν μακρά διάρκεια, με αποτέλεσμα να μην είναι δικαιολογημένη η εφαρμογή της μεθόδου υπολογισμού με ανατοκισμό των τόκων. Η επιβράβευση τέτοιων παράνομων συμπεριφορών με την εφαρμογή αυτής της μεθόδου θα ήταν μάλιστα αντίθετη προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχειρίσεως, κατά το άρθρο 310, παράγραφος 5, ΣΛΕΕ, και συνεπώς δεν θα είχε νομική βάση κατά την έννοια του άρθρου 310, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

33 Το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει, προκαταρκτικώς, ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή πράγματι αναγνώρισε ότι όφειλε στην IPK ποσό 561 961,63 ευρώ, πράγμα που επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση απαντώντας σε προφορική ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου και σημειώθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως. Η Επιτροπή αναγνώρισε επίσης ότι όφειλε στην IPK ποσό 158 618,27 ευρώ για αντισταθμιστικούς τόκους, ήτοι συνολικό ποσό 720 579,90 ευρώ. Εξάλλου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε τον παρεπόμενο χαρακτήρα των οφειλόμενων τόκων σε σχέση με το ποσό της κύριας οφειλής.

34 Υπό τις συνθήκες αυτές, το επιχείρημα της Επιτροπής ότι, κατ' ουσίαν, αφενός, η IPK είναι κακόπιστος δανειστής και, αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε στην απόφαση της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, πταισματικές ενέργειες της IPK δεν μπορεί να αναιρέσει την ύπαρξη της κύριας

οφειλής ούτε το γεγονός ότι, κατά το ίδιο μέτρο, η Επιτροπή οφείλει τόκους οι οποίοι πρέπει να υπολογιστούν κατά τους οικείους κανόνες. Κατά συνέπεια, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελές, ακόμη και αν υποτεθεί ότι με αυτό γίνεται επίκληση της αρχής nemo auditur propriam turpitudinem suam allegans, κατά την οποία ουδείς δύναται να επικαλείται τη δική του παρανομία έναντι άλλου προκειμένου να αντλήσει όφελος, πράγμα, εξάλλου, το οποίο αρνήθηκε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση απαντώντας σε προφορική ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου. Συναφώς, πρέπει εντούτοις να διευκρινισθεί ότι η προσέγγιση της Επιτροπής, στην εν προκειμένω υπόθεση, προκύπτει από εσφαλμένη ερμηνεία του περιεχομένου της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, από την οποία ουδόλως προκύπτει υποχρέωσή της για επιστροφή της επίμαχης χρηματοδοτικής συνδρομής στην IPK. Πράγματι, με την απόφαση αυτή, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε τις πραγματικές διαπιστώσεις της αποφάσεως της 13ης Μαΐου 2005, σχετικά με τις παρατυπίες που είχε διαπράξει η IPK οι οποίες δικαιολογούσαν, κατ' αρχήν, την ανάκληση της επίμαχης χρηματοδοτικής συνδρομής (σκέψεις 128 έως 145) και περιορίστηκε στην ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως λόγω της μη τηρήσεως εκ μέρους της Επιτροπής της οικείας προθεσμίας παραγραφής (σκέψεις 147 έως 166). Εξ αυτού συνάγεται, εξάλλου, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί τη μοναδική νομική βάση της επίμαχης κύριας οφειλής.

35 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως που προβάλλει η IPK, ήτοι τον φερόμενο ως εσφαλμένο υπολογισμό των αντισταθμιστικών τόκων, πρέπει να υπομνησθεί ότι η IPK υποστηρίζει ότι οι τόκοι αυτοί θα έπρεπε να υπολογισθούν με επιτόκιο προσαυξημένο κατά 2 μονάδες σε σχέση με το επιτόκιο της ΕΚΤ για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδοτήσεως. Δεν αμφισβητείται, όμως, ότι η Επιτροπή υπολόγισε τους τόκους λαμβάνοντας υπόψη μόνο τα επιτόκια της ΕΚΤ για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδοτήσεως, χωρίς να τα προσαυξήσει κατά 2 μονάδες, και τούτο ως τις 31 Οκτωβρίου 2011, όπως διαλαμβάνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση.

36 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 33 ανωτέρω, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι υποχρεώθηκε να καταβάλει στην IPK αντισταθμιστικούς τόκους σύμφωνα με τους προβλεπόμενους κανόνες. Ως προς το σημείο αυτό, όμως, γίνεται κατά πάγια νομολογία δεκτό ότι, ανεξαρτήτως της συγκεκριμένης ονομασίας τους, οι τόκοι αυτοί πρέπει να υπολογίζονται πάντοτε βάσει του επιτοκίου της ΕΚΤ για τις κύριες πράξεις αναχρηματοδοτήσεως προσαυξημένου κατά 2 μονάδες (αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 10ης Οκτωβρίου 2001, T-171/99, Corus UK κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-2967, σκέψη 64· της 17ης Μαρτίου 2005, T-160/03, AFCon Management Consultants κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-981, σκέψεις 130 έως 132, και Idromacchine κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 29 ανωτέρω, σκέψεις 77 έως 80). Όπως υποστηρίζει η IPK, πρόκειται για κατ' αποκοπήν προσαύξηση η οποία εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις, χωρίς να απαιτείται να διαπιστωθεί συγκεκριμένα αν η προσαύξηση αυτή δικαιολογείται ή όχι υπό το πρίσμα της απώλειας της αξίας του χρήματος κατά την οικεία περίοδο στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένος ο δανειστής.

37 Βεβαίως, με την απόφασή του στην υπόθεση Idromacchine κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 29 ανωτέρω (σκέψεις 77 έως 79), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, κατ' αρχάς, ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη η μείωση της αξίας του χρήματος, η οποία αντικατοπτρίζεται στο ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού που διαπίστωσε η Eurostat (στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης) στο κράτος μέλος όπου έχουν την έδρα τους οι εν λόγω εταιρίες. Το Γενικό Δικαστήριο, όμως, εφάρμοσε στη συνέχεια ομοιόμορφα την κατ' αποκοπήν προσαύξηση κατά 2 μονάδες των επιτοκίων των καταβλητέων αντισταθμιστικών τόκων και τόκων υπερημερίας, για τους μεν αντισταθμιστικούς τόκους ως την ημερομηνία δημοσιεύσεως της αποφάσεως, ήτοι την 8η Νοεμβρίου 2011, για τους δε τόκους υπερημερίας για το μετά την ημερομηνία αυτή διάστημα. Επιπλέον, ως προς το σημείο αυτό, η IPK ορθώς προβάλλει ότι η ομοιόμορφη, στην υπόθεση εκείνη, κατ' αποκοπήν προσαύξηση κατά 2 μονάδες δεν τελούσε σε συνάρτηση με το ποσοστό του πραγματικού πληθωρισμού κατά τη διάρκεια του κρίσιμου χρονικού διαστήματος στην Ιταλία, όπου έδρευε η Idromacchine, δεδομένου ότι, όπως συνομολογεί και η ίδια η Επιτροπή στα δικόγραφά της, το ποσοστό αυτό πληθωρισμού ήταν υψηλότερο των επιτοκίων της ΕΚΤ μόνο κατά τα έτη 2010 και 2011. Αν όμως ευσταθούσε η άποψη της Επιτροπής ότι οι καταβλητέοι τόκοι θα έπρεπε να εξαρτώνται από το ποσοστό του πραγματικού πληθωρισμού, το Γενικό Δικαστήριο δεν θα έπρεπε να έχει εφαρμόσει αυτή την κατ' αποκοπήν προσαύξηση κατά 2 μονάδες

στο προηγούμενο χρονικό διάστημα, δεδομένου ότι για το εν λόγω χρονικό διάστημα, η Idromacchine θα ελάμβανε, με την εφαρμογή του μη προσαυξημένου επιτοκίου της ΕΚΤ και μόνο, επαρκή αντιστάθμιση της μειώσεως της αξίας του χρήματος.

38 Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, στο πλαίσιο βεβαίως του υπολογισμού των τόκων υπερημερίας, ότι η μη καταβολή των τόκων αυτών θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα αδικαιολόγητο πλουτισμό της Ένωσης, πράγμα που έρχεται προφανώς σε αντίθεση με τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης (βλ. απόφαση Corus UK κατά Επιτροπής, σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συνεπώς, η κατ' αποκοπήν προσαύξηση του επιτοκίου κατά 2 μονάδες σκοπό έχει να αποτρέψει τέτοιο αδικαιολόγητο πλουτισμό σε όλα τα πιθανά ενδεχόμενα.

39 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι κακώς η Επιτροπή δεν προσαύξησε τα επιτόκια των αντισταθμιστικών τόκων που εφάρμοσε στα τρία επιμέρους ποσά της οφειλής τα οποία μνημονεύθηκαν στη σκέψη 3 ανωτέρω και ότι το πρώτο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως της IPK πρέπει να γίνει δεκτό.

40 Στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του μοναδικού της λόγου ακυρώσεως, η IPK υποστηρίζει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να αναγνωρίσει τόκους υπερημερίας για το μετά τη δημοσίευση της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, διάστημα και θα έπρεπε να τους υπολογίσει βάσει του συνολικού ποσού της οφειλής, προσαυξημένου κατά τους αντισταθμιστικούς τόκους που οφείλονταν ως την ως άνω ημερομηνία. Δεν αμφισβητείται όμως ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τόκους υπερημερίας, ούτε πριν ούτε μετά τη δημοσίευση της εν λόγω αποφάσεως, για την καταβολή των οποίων έκρινε ότι δεν υπείχε υποχρέωση βάσει των εφαρμοστέων ρυθμίσεων και της σχετικής νομολογίας.

41 Συναφώς, αρκεί να υπομνησθεί η πάγια νομολογία που αναγνωρίζει την άνευ όρων υποχρέωση της Επιτροπής για καταβολή τόκων υπερημερίας, ιδίως στην περίπτωση που θεμελιώνεται εις βάρος της εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης, για το χρονικό διάστημα μετά τη δημοσίευση της αποφάσεως που τη διαπιστώνει (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 2000, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-203, σκέψη 35, και απόφαση Idromacchine κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 29 ανωτέρω, σκέψη 79 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), καθώς και στην περίπτωση επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων κατόπιν ακυρωτικής αποφάσεως (απόφαση Corus UK κατά Επιτροπής, σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψεις 50 επ.). Κανένα από τα επιχειρήματα που προβάλλει η Επιτροπή δεν μπορεί να αναιρέσει αυτή την κατά κανόνα υποχρέωση στην εν προκειμένω υπόθεση, στην οποία, μετά την απόφαση της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, η οποία ακύρωσε την απόφαση της 13ης Μαΐου 2005, η Επιτροπή αναγνώρισε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, την υποχρέωσή της για επιστροφή του κυρίου ποσού της επίμαχης χρηματοδοτικής συνδρομής στην IPK. Αντιθέτως, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε προφορική ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, η Επιτροπή συνομολόγησε ότι οφείλει τόκους υπερημερίας από τη δημοσίευση της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, πράγμα που σημειώθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να συνυπολογίσει στο κύριο οφειλόμενο ποσό, όπως αναγνωρίστηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, τόκους υπερημερίας, οι οποίοι, εν προκειμένω, λόγω του ότι οι διάδικοι συμφωνούν ως προς το σημείο αυτό, πρέπει να υπολογιστούν από την ημερομηνία δημοσιεύσεως της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, σκέψη 2 ανωτέρω, και τούτο ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η εν λόγω προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί τη μοναδική νομική βάση της επίμαχης κύριας οφειλής (βλ. σκέψη 34 ανωτέρω).

42 Εξάλλου, η IPK υποστηρίζει ορθώς ότι η Επιτροπή είχε επίσης υποχρέωση να υπολογίσει τους τόκους αυτούς υπερημερίας επί του κυρίου οφειλόμενου ποσού, προσαυξημένου κατά τους γεγενημένους ήδη αντισταθμιστικούς τόκους. Πράγματι, μολονότι κατά τη νομολογία του Γενικού Δικαστηρίου δεν γίνεται, κατ' αρχήν, δεκτή η κεφαλαιοποίηση ούτε των γεγενημένων αντισταθμιστικών τόκων πριν τη δημοσίευση της δικαστικής αποφάσεως που αναγνωρίζει την ύπαρξη οφειλής ούτε των τόκων

υπερημερίας που γεννώνται μετά από την απόφαση αυτή, το Γενικό Δικαστήριο διατάσσει εντούτοις τον υπολογισμό τόκων υπερημερίας έως την πλήρη εξόφληση του κύριου ποσού της οφειλής προσαυξημένου κατά τους γεγενημένους ήδη αντισταθμιστικούς τόκους (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις Corus UK κατά Επιτροπής, σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψεις 64 και 65, και AFCon Management Consultants κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψεις 132 και 133). Κατ' αυτή την προσέγγιση γίνεται διάκριση μεταξύ των αντισταθμιστικών τόκων που αφορούν την προ της ένδικης διαδικασίας περίοδο και των τόκων υπερημερίας που αφορούν τη μετά τη δημοσίευση της αποφάσεως περίοδο, δεδομένου ότι οι δεύτεροι πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το σύνολο της συσσωρευμένης οικονομικής απώλειας, συμπεριλαμβανομένης εκείνης που προκύπτει από την απώλεια της αξίας του χρήματος.

43 Κατά συνέπεια, το δεύτερο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως της IPK πρέπει να γίνει δεκτό, καθόσον η Επιτροπή δεν χορήγησε τόκους υπερημερίας, προσαυξημένους κατά 2 μονάδες, οι οποίοι πρέπει να υπολογιστούν επί του κυρίου ποσού της οφειλής περιλαμβανομένων των ήδη γεγενημένων αντισταθμιστικών τόκων, εν προκειμένω, από τη δημοσίευση της αποφάσεως της 15ης Απριλίου 2011, δεδομένου ότι οι διάδικοι συμφωνούν ως προς το σημείο αυτό.

44 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτή η προσφυγή, χωρίς να είναι αναγκαίο το Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί του αν η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 266 ΣΛΕΕ, και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον περιορίζει την επιστροφή των οφειλόμενων τόκων στο ποσό των 158 618,27 ευρώ.

Επί των δικαστικών εξόδων

45 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της IPK.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση της Επιτροπής της 14ης Οκτωβρίου 2011 [ENTR/R1/HHO/lsa – entre.r.l(2011)1183091] καθόσον το ποσό των υπολογιζόμενων σε αυτή καταβλητέων τόκων στην IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH περιορίζεται στο ποσό των 158 618,27 ευρώ.

2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Azizi Soldevila Fragoso Frimodt Nielsen

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 10 Απριλίου 2013.

(υπογραφές)